

Dosarul nr. 2ra-1578/18

Prima instanță, Judecătoria Cahul, sediul Central: I. Gorlenco
Instanța de apel, Curtea de Apel Cahul: G. Vavrin, I. Dănăilă, T. Berdilă

DECIZIE

17 octombrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Iulia Sîrcu
Dumitru Visternicean
Galina Stratulat
Nicolae Craiu
Dumitru Mardari

examinând recursul declarat de către Manolache Eugeniu,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Luchian Sergiu împotriva lui Manolache Eugeniu și Cufluc Liliana, intervenient accesoriu Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicule cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat în rezultatul accidentului rutier,

împotriva deciziei din 13 martie 2018 a Curții de Apel Cahul, prin care au fost admise apelurile declarate de către Luchian Sergiu și Manolache Eugeniu, casată integral hotărârea din 18 decembrie 2017 a Judecătoriei Cahul, sediul Central, și cea suplimentară din 26 decembrie 2017, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere în parte a acțiunii

c o n s t a t ă:

La data de 07 octombrie 2015, Luchian Sergiu a depus cerere de chemare în judecată, concretizată ulterior, împotriva lui Manolache Eugeniu și Cufluc Liliana cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat în rezultatul accidentului rutier.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că la 17 iulie 2015, în jurul orei 13⁰⁰, a avut loc un accident rutier cu implicarea autovehiculului de model Volkswagen Passat nr. de înmatriculare XXXXX condus de către dânsul și automobilul de model Ford Tranzit nr. de înmatriculare XXXXX la volanul căruia s-a aflat Manolache Eugeniu, proprietar al mijlocului dat de transport fiind Cufluc Liliana.

Potrivit procesului-verbal de contravenție seria MAI nr. 03 165453 din 17 iulie 2015, vinovat de producerea accidentului rutier a fost recunoscut Manolache Eugeniu conducătorul autovehiculului de model Ford Tranzit nr. de înmatriculare XXXXX.

A susținut reclamantul că ulterior s-a adresat cu cerere către compania de asigurări a vinovatului „MoldovaAstroVaz” SA, fiind pornit dosar de daune.

A invocat că la 28 iulie 2015 a avut loc examinarea autovehiculului de model Volkswagen Passat nr. de înmatriculare XXXXX, ce-i aparține cu drept de proprietate, unde conform Raportului de evaluare a pagubei nr. 1663/07A din 29 iulie 2015 întocmit de către SRL „Exauto-Plus”, valoarea prejudiciului cauzat lui, în rezultatul deteriorării mijlocului său de transport în accidentul rutier din 17 iulie 2015, a constituit suma de 32.706,14 lei.

A reiterat că prin comunicarea nr. 521 din 28 iulie 2015, compania de asigurări „MoldovaAstroVaz” SA a refuzat să-i achite despăgubirea de asigurare din motiv că contractul de asigurare nr. XXXXX din 17 iulie 2015 a fost încheiat între companie și Cufliuc Liliana, proprietarul automobilului de model Ford Tranzit nr. de înmatriculare XXXXX, la ora 14²⁹, iar accidentul rutier a avut loc în jurul orei 13⁰⁰, adică la momentul producerii accidentului rutier persoana vinovată Manolache Eugeniu, care se afla la volanul automobilului Ford Tranzit nr. de înmatriculare XXXXX, nu dispunea de poliță de asigurare obligatorie civilă auto, recomandându-i să se adreseze în acest sens pentru recuperarea daunelor direct față de Manolache Eugeniu, vinovat de producerea accidentului rutier, și proprietarul automobilului de model Ford Tranzit nr. de înmatriculare XXXXX – Cufliuc Liliana.

La data de 14 august 2015, s-a adresat cu pretenție față de Manolache Eugeniu și Cufliuc Liliana, solicitând în termen de 10 zile să-i achite benevol în mod solidar suma de 32.706,14 lei cu titlu de prejudiciu cauzat în rezultatul deteriorării automobilului său de model Volkswagen Passat nr. de înmatriculare XXXXX, în accidentul rutier produs la 17 iulie 2015, precum și 550 de lei costul expertizei tehnice, 5.000 cheltuieli de asistență juridică și 10.000 de lei cu titlu de prejudiciu moral, însă nu s-a soldat cu succes.

A mai comunicat reclamantul că în ziua accidentului rutier dânsul se deplasa la o ceremonie în or. Vulcănești pentru prestarea serviciilor pirotehnice, însă din cauza că după accident autovehiculul său a fost deteriorat la sistemul de direcție, nefiind posibil de deplasat cu acesta, a fost nevoit să meargă cu un autovehicul de ocazie pentru a ajunge la locul de destinație.

Pe lângă acestea, Manolache Eugeniu, în ziua tamponării – 17 iulie 2015, a condus autovehiculul de model Ford Tranzit nr. de înmatriculare XXXXX, fără a deține polița de asigurare obligatorie de răspundere auto și revizia tehnică. Pârâțul, de comun acord cu Cufliuc Liliana, abia după ce s-a produs accidentul rutier, au obținut polița de asigurare auto și a efectuat revizia tehnică a automobilului dat.

Astfel, pârâții Manolache Eugeniu și Cufliuc Liliana la momentul accidentului rutier au încercat să-l ducă în eroare atît pe el, cât și compania de asigurare despre valabilitatea poliței de asigurare auto.

Prin acțiunile pârâților el a mai avut de suferit și moral, fiind lipsit timp de 3 săptămâni de mijlocul său de transport, în consecință a fost pus în situația să închirieze un alt autovehicul pentru a se deplasa.

În contextul expus, a cerut Luchian Sergiu admiterea acțiunii, încasarea în mod solidar din contul lui Manolache Eugeniu și Cufliuc Liliana în beneficiul său sumei de 32.706,14 lei cu titlu de prejudiciu material cauzat în rezultatul deteriorării automobilului său de model Volkswagen Passat nr. de înmatriculare XXXXX în accidentul rutier din 17 iulie 2015, precum și 550 de lei cheltuieli pentru efectuarea

expertizei, 5.000 de lei cheltuieli de asistență juridică și 10.000 de lei cu titlu de prejudiciu moral, în total 48.256,14 lei.

Prin hotărârea din 29 decembrie 2016 a Judecătoriei Cahul, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia din 20 iulie 2017 a Curții de Apel Cahul, a fost admis apelul declarat de către Luchian Sergiu, casată hotărârea din 29 decembrie 2016 a Judecătoriei Cahul, cu remiterea cauzei spre rejudecare în Judecătoria Cahul, în alt complet de judecată.

Prin încheierea din 10 noiembrie 2017 a Judecătoriei Cahul, sediul Central, a fost atras în proces în calitate de intervenient accesoriu Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule.

Prin hotărârea din 18 decembrie 2017 a Judecătoriei Cahul, sediul Central, acțiunea a fost admisă în parte, fiind încasată din contul lui Manolache Eugeniu în beneficiul lui Luchian Sergiu suma de 1.500 de lei cu titlu de prejudiciu moral, 500 de lei cheltuieli de asistență juridică, 100 de lei taxa de stat, în total 2.100 de lei, în rest acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin hotărârea suplimentară din 26 decembrie 2017 a Judecătoriei Cahul, sediul Central, a fost încasată din contul lui Luchian Sergiu în beneficiul Lilianei Cufliuc suma de 2.500 de lei și în beneficiul lui Manolache Eugeniu suma de 1.750 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

Prin decizia din 13 martie 2018 a Curții de Apel Cahul, au fost admise apelurile declarate de către Luchian Sergiu și Manolache Eugeniu, casată hotărârea din 18 decembrie 2017 a Judecătoriei Cahul, sediul Central, și cea suplimentară din 26 decembrie 2017, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii în parte, fiind încasată din contul lui Manolache Eugeniu în beneficiul lui Luchian Sergiu suma de 32.706,14 lei cu titlu de prejudiciu material, 6.345,94 de lei cheltuieli de judecată, constituită din: 4.000 de lei cheltuieli de asistență juridică, 1.297,68 de lei taxa de stat achitată la depunerea cererii de chemare în judecată și 1.048,26 de lei taxa de stat achitată la depunerea cererii de apel, în rest, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată. A fost încasată din contul lui Luchian Sergiu în beneficiul Liliei Cufliuc suma de 2.500 de lei cheltuieli de asistență juridică.

La data de 16 mai 2018, Manolache Eugeniu prin intermediul reprezentantului său – avocatul Todorov Maxim, în baza mandatului seria MA nr. 0797021 din 26 aprilie 2016, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei din 13 martie 2018 a Curții de Apel Cahul, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

În susținerea recursului Manolache Eugeniu a invocat ilegalitatea și netemeinicia deciziei instanței de apel, declarând că Curtea de Apel Cahul a examinat superficial prezenta speță, interpretând eronat normele de drept material, în special prevederile art. 20 alin. (5) din Legea nr. 414 din 22 decembrie 2006 din Legea „Cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule”.

A declarat recurentul că Luchian Sergiu greșit a determinat cercul pârâților împotriva cărora urma să înainteze prezenta acțiune, având în vedere faptul că la momentul producerii accidentului rutier dânsul nu dispunea de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto, în situația dată intimatul-reclamant urmând să se adreseze direct către Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule, instituit special întru protejarea persoanelor păgubite prin accidente produse de autovehicule ai căror posesori nu au

respectat obligația de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto, de autovehicule neidentificate și/sau obținute pe cale ilicită.

Respectiv, în speța dată în calitate de pîrît urma să figureze Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicule și nicidecum dînsul.

Mai mult ca atît, intimatul-reclamant Luchian Sergiu nici nu și-a valorificat dreptul prevăzut de art. 20 alin. (5) din Legea cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, de a se adresa direct Biroului Național al Asiguratorilor de Autovehicule pentru a fi despăgubit pentru prejudiciul cauzat lui în urma deteriorării automobilului de model Volkswagen Passat nr. de înmatriculare XXXXX, în accidentul rutier, fapt ce rezultă din scrisoarea Biroului Național al Asiguratorilor de Autovehicule nr. 02-2064 din 12 august 2016.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Materialele dosarului atestă că copia deciziei din 13 martie 2018 a Curții de Apel Cahul fost expediată în adresa lui Manolache Eugeniu la 04 aprilie 2018 (f.d. 133, vol. II), însă nu se atestă date când a fost recepționată de către recurent.

În circumstanțele relevate, recursul declarat de către Manolache Eugeniu la 16 mai 2018, se consideră depus în termenul prevăzut de lege.

La data de 13 iulie 2018, în adresa lui Luchian Sergiu, Cufliuc Liliana și Biroului Național al Asiguratorilor de Autovehicule au fost expediate copiile recursului declarat de către Manolache Eugeniu, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referințelor.

La data de 08 august 2018, Luchian Sergiu a depus referință, solicitînd respingerea recursului declarat de către Manolache Eugeniu, cu menținerea deciziei din 13 martie 2018 a Curții de Apel Cahul, pe care o consideră legală și întemeiată, invocând că instanța de apel a verificat minuțios toate circumstanțele, care au importanță pentru soluționarea justă a prezentei spețe, dînd o apreciere corectă suportului probatoriu al cauzei.

De asemenea, a menționat intimatul că este neîntemeiat argumentul recurentului Manolache Eugeniu precum că conform art. 20 alin. (5) din Legea cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, trebuia să se adreseze direct Biroului Național al Asiguratorilor de Autovehicule pentru a fi despăgubit, dat fiind faptul că prin lege acesta reprezintă un drept și nu o obligație, dînsul fiind în drept să aleagă singur față de cine să înainteze pretenții întru recuperarea prejudiciului cauzat în rezultatul accidentului rutier.

Alte referințe nu au fost depuse.

Prin încheierea din 26 septembrie 2018 a Curții Supreme de Justiție, recursul declarat de către Manolache Eugeniu a fost considerat admisibil.

În conformitate cu art. 444 Cod de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recurs și obiecțiile din referința depusă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi admis, cu casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe, cu modificarea hotărârii suplimentare a primei instanțe, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) Cod de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

Din suportul probatoriu prezent la actele cauzei rezultă că la 17 iulie 2015, în jurul orei 13⁰⁰, la intersecția străzilor V. Alecsandri și V. Stroiescu din or. Cahul, a avut loc un accident rutier cu implicarea automobilului de model Volkswagen Passat nr. de înmatriculare XXXXX, ce aparține intimatului-reclamant Luchian Sergiu și automobilul de model Ford Tranzit nr. de înmatriculare XXXXX, la volanul căruia s-a aflat recurentul-pârât Manolache Eugeniu, proprietar al mijlocului dat de transport fiind Cufliuc Liliana.

Se reține că potrivit procesului-verbal cu privire la contravenție seria MAI nr. 03 165453 din 17 iulie 2015, vinovat de producerea accidentului rutier a fost recunoscut conducătorul automobilului de model Ford Tranzit nr. de înmatriculare XXXXX – Manolache Eugeniu (f.d. 4, vol. I).

Potrivit Raportului de evaluare a pagubei nr. 1663/07A din 29 iulie 2015 întocmit de către SRL „Exauto-Plus”, valoarea prejudiciului cauzat lui Luchian Sergiu în rezultatul deteriorării mijlocului de transport de model Volkswagen Passat nr. de înmatriculare XXXXX, în accidentul rutier din 17 iulie 2015, a constituit suma de 32.706,14 lei (f.d. 13-14, vol. I).

Prin comunicarea nr. 521 din 28 iulie 2015, compania de asigurări „MoldovaAstroVaz” SA a refuzat să-i achite lui Luchian Sergiu despăgubirea de asigurare din motiv că contractul de asigurare nr. XXXXX din 17 iulie 2015 a fost încheiat între companie și Cufliuc Liliana, proprietarul automobilului de model Ford Tranzit nr. de înmatriculare XXXXX, la ora 14⁰⁰, iar accidentul rutier a avut loc în jurul orei 13⁰⁰, adică la momentul producerii accidentului rutier persoana vinovată Manolache Eugeniu, care se afla la volanul automobilului de model Ford Tranzit nr. de înmatriculare XXXXX, nu dispunea de poliță de asigurare obligatorie civilă auto, recomandându-i intimatului-reclamant să se adreseze în acest sens pentru recuperarea daunelor direct față de Manolache Eugeniu, vinovat de producerea accidentului rutier, și proprietarul automobilului de model Ford Tranzit nr. de înmatriculare XXXXX – Cufliuc Liliana (f.d. 19).

La data de 14 august 2015, Luchian Sergiu s-a adresat cu pretenție față de Manolache Eugeniu și Cufliuc Liliana, solicitând achitarea benevolă în termen de 10 zile a sumei de 32.706,14 lei cu titlu de prejudiciu cauzat în rezultatul deteriorării automobilului său de model Volkswagen Passat nr. de înmatriculare XXXXX, în accidentul rutier produs la 17 iulie 2015, precum și 550 de lei costul expertizei tehnice, 5.000 cheltuieli de asistență juridică și 10.000 de lei cu titlu de prejudiciu moral (f.d. 20), iar la 07 octombrie 2015 a depus cererea de chemare în judecată înaintată direct împotriva persoanelor date.

Conform art. 20 alin. (5) din Legea cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule nr. 414 din 22 decembrie 2006, drepturile persoanei păgubite prin accident de autovehicul în care autorul și/sau autovehiculul au rămas neidentificați sau posesorul autovehiculului nu are încheiată asigurare obligatorie de răspundere civilă auto se exercită față de Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule, iar despăgubirile se achită în conformitate cu art. 14. În acest caz, drepturile și obligațiile privind dosarul de daune, constatarea pagubelor,

stabilirea și plata despăgubirilor, prevăzute de prezenta lege pentru asigurator, se vor atribui și Biroului Național al Asiguratorilor de Autovehicule.

Potrivit art. 31 alin. (1) lit. b) din aceeași Lege, una din atribuțiile principale ale Biroului Național este să administreze și să utilizeze mijloacele Fondului de protecție a victimelor străzii și cele ale Fondului de compensare, constituite conform prezentei legi.

Reieșind din art. 33 alin. (1), (3), (4) și (8) din Legea cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, Fondul de protecție a victimelor străzii se instituie în vederea protejării persoanelor păgubite prin accidente produse de autovehicule ai căror posesori nu au respectat obligația de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto, de autovehicule neidentificate și/sau obținute pe cale ilicită. Fondul de protecție a victimelor străzii este destinat plăților de despăgubiri pentru vătămări corporale sau deces dacă autovehiculul sau autorul accidentului a rămas neidentificat, precum și plăților de despăgubiri pentru avarierea ori distrugerea de bunuri și vătămări corporale sau deces dacă posesorul autovehiculului răspunzător de producerea accidentului nu a respectat obligația de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto sau autovehiculul a fost obținut pe cale ilicită. Fondul de protecție a victimelor străzii se administrează și se utilizează de către Biroul Național, potrivit actelor normative ale autorității de supraveghere, emise în acest sens. Cheltuielile de constituire, administrare și utilizare a mijloacelor fondului se vor acoperi din disponibilitățile lui. În vederea recuperării sumelor cheltuite din Fondul de protecție a victimelor străzii, Biroul Național poate înainta, în limitele despăgubirii de asigurare achitate, acțiuni de regres față de persoanele răspunzătoare de prejudiciu.

Ține de menționat faptul, că prevederi similare se conțin și în Regulamentul privind Fondul de protecție a victimelor străzii, aprobat prin Hotărârea Comisiei Naționale a Pieței Financiare nr. 19/11 din 09 aprilie 2009.

Astfel, potrivit pct. 2 din Regulamentul enunțat, Fondul de protecție a victimelor străzii se instituie în vederea protejării persoanelor păgubite prin accidente de autovehicule ai căror posesori nu au respectat obligația de asigurare obligatorie a răspunderii civile pentru pagube produse de autovehicule și de autovehicule neidentificate și/sau obținute pe cale ilicită.

Conform pct. 10 din același Regulament, mijloacele financiare acumulate în Fond sunt destinate plăților de despăgubiri pentru vătămări corporale sau deces dacă autovehiculul sau autorul accidentului a rămas neidentificat, precum și plăților de despăgubiri pentru avarierea sau distrugerea de bunuri și vătămări corporale sau deces dacă posesorul (utilizatorul) autovehiculului răspunzător de producerea accidentului nu a respectat obligația de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto internă sau autovehiculul a fost obținut pe cale ilicită.

Totodată, reieșind din prevederile pct. 11 și 12 din Regulamentul nominalizat, dacă posesorul autovehiculului care a provocat accidentul nu a îndeplinit obligația de a încheia contract de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto internă, din mijloacele Fondului se acordă persoanelor prejudiciate despăgubiri atât pentru daune materiale, cât și pentru vătămări corporale sau deces. Cuantumul prejudiciului suferit de persoanele păgubite prin accidente de autovehicule se stabilește în strictă conformitate cu prevederile Legii nr. 414 din 22 decembrie 2006 „Cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule” și actele emise în acest sens.

Potrivit pct. 16 și pct. 17 din Regulamentul privind Fondul de protecție a victimelor străzii nr. 19/11 din 09 aprilie 2009, persoanele fizice și juridice, care consideră că au dreptul să beneficieze de despăgubiri din Fond, vor depune o cerere de despăgubire la sediul Biroului Național al Asigurătorilor de Autovehicule. Cererea de despăgubire va fi însoțită în mod obligatoriu de documentele care se întocmesc în cazul accidentelor de autovehicule și sunt prevăzute la art. 21 alin. (3) din Legea cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, din care să rezulte, după caz, că autorul accidentului a rămas neidentificat sau că posesorul autovehiculului vinovat de producerea acestuia nu deținea poliță de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto internă la data evenimentului.

Reieșind din prevederile pct. 18 din același Regulament, gestionarea dosarelor de daună, pentru care urmează să se plătească despăgubiri din mijloacele Fondului, se face de către Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule în condițiile Legii cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule.

Din dispozițiile pct. 32 din Regulamentul privind Fondul de protecție a victimelor străzii, drepturile persoanelor păgubite prin accidente de autovehicule, în care autovehiculul și/sau autorul accidentului au rămas neidentificați sau posesorul (utilizatorul) autovehiculului nu deține poliță de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto internă sau autovehiculul a fost obținut pe cale ilicită la data producerii accidentului, se exercită față de Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule.

Conform pct. 34 și 35 lit. a) din Regulamentul sus-vizat, după plata despăgubirilor de asigurare Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule se subrogă în drepturile persoanelor prejudiciate. Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule poate înainta, în limitele despăgubirii de asigurare achitate, acțiune de regres față de persoanele răspunzătoare de prejudiciu și, după caz, pentru cheltuielile legate de instrumentarea și lichidarea pretențiilor de despăgubire, asupra persoanei sau persoanelor răspunzătoare pentru repararea prejudiciului, în cazul accidentelor în care posesorul (utilizatorul) autovehiculului nu deține poliță de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto internă sau autovehiculul a fost obținut pe cale ilicită.

Potrivit pct. 36 din Regulamentul privind Fondul de protecție a victimelor străzii, persoana sau persoanele răspunzătoare pentru cauzarea prejudiciului au obligația să ramburseze în Fond despăgubirea achitată persoanei păgubite, inclusiv să ramburseze Biroului Național al Asigurătorilor de Autovehicule și cheltuielile legale de instrumentarea și lichidarea pretențiilor de despăgubire.

Prin urmare, raportând prevederile legale citate supra la cazul speței, rezultă că persoana păgubită prin accident, pe teritoriul Republicii Moldova, de autovehiculul în care posesorul acestuia nu are încheiată asigurare obligatorie de răspundere civilă auto, poate să-și exercite drepturile sale de compensare a prejudiciului cauzat nemijlocit față de Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule, creat în acest sens, care urmează să achite respectivele despăgubiri din Fondul de protecție a victimelor străzii instituit în special pentru astfel de situații.

În circumstanțele enunțate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră justă soluția primei instanțe de respingere a pretenției lui Luchian Sergiu privind încasarea din contul lui Manolache Eugeniu, vinovat de producerea accidentului rutier, cât și proprietarul automobilului Ford Tranzit nr. de înmatriculare XXXXX – Cufluc Liliana, la volanul căruia în ziua accidentului –

17 iulie 2015 s-a aflat Manolache Eugeniu, sumei de 32.706,14 lei cu titlu de prejudiciu material, or, legislația în vigoare expres stipulează că anume Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicule este competent de a compensa persoanelor păgubite despăgubirile de asigurare cauzate prin accidente produse de autovehicule ai căror posesori nu au respectat obligația de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto din Fondul de protecție a victimelor străzii, pe care Biroul îl administrează și-l utilizează în acest sens.

Nu poate fi reținută concluzia instanței de apel precum că din dispozițiile Legii cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule și ale Regulamentului privind Fondul de protecție a victimelor străzii, rezultă că persoana păgubită este îndreptățită să-și înainteze pretențiile fie față de Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicule, fie direct împotriva persoanei care a comis prejudiciul, care la momentul evenimentului nu deținea poliță de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto internă, aceasta fiind una abuzivă, deoarece vine în contradicție cu textul normelor de drept citate.

Or, în condițiile legii intimatul-reclamant Luchian Sergiu urma să se adreseze cu cerere privind achitarea despăgubirii de asigurare pretinse în acțiunea sa nemijlocit față de Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicule, care gestionează și soluționează astfel de categorii de dosare de daună și nicidecum direct față de persoana vinovată de deteriorarea automobilului său în accidentului rutier din 17 iulie 2015 – Manolache Eugeniu și proprietarul automobilului de model Ford Tranzit nr. de înmatriculare XXXXX – Cufluc Liliana, la volanul căruia în ziua accidentului – 17 iulie 2015, s-a aflat Manolache Eugeniu.

Se reține că intimatul-reclamant Luchian Sergiu nici nu a încercat să-și valorifice dreptul de a fi despăgubit de către Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicule după cum prevede legislația în vigoare în acest sens, fapt ce se confirmă prin scrisoarea Biroului Național al Asiguratorilor de Autovehicule nr. 02-2064 din 12 august 2016, din care rezultă că intimatul-reclamant nu s-a adresat către Birou cu astfel cerere privind compensarea prejudiciului cauzat în urma accidentului rutier din 17 iulie 2015 (f.d. 83 verso, vol. I).

În conformitate cu art. 59 alin. (1) Cod de procedură civilă, parte în proces (reclamant sau pârât) poate fi orice persoană fizică sau juridică prezumată, la momentul intentării procesului, ca subiect al raportului material litigios.

În contextul expus, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că prima instanță corect a concluzionat că prezenta acțiune civilă este îndreptată împotriva unor pârâți necorespunzători, având în vedere faptul că legislația în vigoare expres stipulează că compensarea despăgubirilor de asigurare cauzate prin accidente produse de autovehicule ai căror posesori nu au respectat obligația de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto se efectuează de către Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicule, fapt ce denotă că atât recurentul - pârât Manolache Eugeniu, vinovat de producerea accidentului rutier, cât și proprietarul automobilului Ford Tranzit nr. de înmatriculare XXXXX– Cufluc Liliana, la volanul căruia în ziua accidentului – 17 iulie 2015, s-a aflat Manolache Eugeniu, nu sunt subiecți ai raportului material litigios.

Referitor la pretenția cu privire la repararea prejudiciului moral, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră următoarele.

Conform art. 45 alin. (1) Cod contravențional, dacă prin contravenție a fost cauzat un prejudiciu, persoana prejudiciată este în drept să-și valorifice pretențiile civile în procedură civilă.

Din prevederile legale citate supra rezultă că întru valorificarea dreptului de a cere în ordine contencioasă compensarea pagubei cauzate prin contravenție urmează să fie cumulate două condiții necesar-obligatorii, și anume să existe fapta contravențională și prejudiciul cauzat în rezultatul săvârșirii acesteia.

Se reține că potrivit DEX prin prejudiciu – se înțelege pagubă; daună materială, morală adusă cuiva.

Astfel, termenul de prejudiciu în sensul art. 45 alin. (1) Cod contravențional se subînțelege că include în sine atât daună materială, cât și cea morală.

La fel, dispozițiile art. 1398 alin. (1) Cod civil, prevăd că cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.

Reieșind din prevederile art. 1422 alin. alin. (1) și (2) Cod civil, în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral (suferințe psihice sau fizice) prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de legislație, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la repararea prejudiciului prin echivalent bănesc. Prejudiciul moral se repară indiferent de existența și întinderea prejudiciului patrimonial.

Conform art. 1423 alin. alin. (1) și (2) Cod civil, mărimea compensației pentru prejudiciul moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate. Caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice le apreciază instanța de judecată, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, precum și statutul social al persoanei vătămate.

Se reține că prin decizia agentului constator (procesul-verbal cu privire la contravenție) seria nr. MAI03 165453 din 17 iulie 2015, Manolache Eugeniu a fost recunoscut vinovat de săvârșirea faptei contravenționale prevăzute de art. 242 alin. (1) Cod contravențional – încălcarea regulilor de circulație rutieră soldată cu deteriorarea neînsemnată a vehiculelor, și anume că la 17 iulie 2015, conducând automobilul de model Ford Tranzit nr. de înmatriculare XXXXX, la intersecția străzilor V. Alecsandri și V. Stroescu or. Cahul, fără a se asigura că efectuează manevra în siguranță, prin depășirea vitezei, a tamponat automobilul de model Volkswagen Passat nr. de înmatriculare XXXXX, ce aparține cu drept de proprietate lui Luchian Sergiu, deteriorând în consecință mijlocul de transport al ultimului, ca rezultat recurentul-pârât fiind sancționat cu amendă în mărime de 40 u.c., ceea ce constituie 800 lei (f.d. 4, vol. I).

Analizând circumstanțele enunțate în raport cu normele de drept supra citate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție apreciază ca fiind justă soluția primei instanțe de încasare din contul

recurentului-pîrît Manolache Eugeniu în beneficiul intimatului-reclamant Luchian Sergiu a despăgubirii morale, deoarece drepturile persoanele nepatrimoniale și alte valori nemateriale sunt apărute în cazurile și în modul prevăzut de legislația civilă, cât și de alte legi speciale, la cazul speței de Codul contravențional.

Or, prejudiciul moral a cărei compensare o solicită intimatul – reclamant Luchian Sergiu, în calitate de persoana prejudiciată, a fost cauzat în rezultatul acțiunilor ilicite contravenționale săvârșite de către Manolache Eugeniu, și anume prin deteriorarea automobilului ce aparține intimatului-reclamant Luchian Sergiu în rezultatul accidentului rutier, a cărei vină a fost stabilită cu certitudine prin decizia agentului constatatator.

Date fiind cele relatate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că suma încasată de către prima instanță din contul lui Manolache Eugeniu în beneficiul lui Luchian Sergiu în mărime de 1.500 de lei cu titlu de prejudiciu moral este una rezonabilă, proporțională în raport cu criteriile stabile la caz și corespunde circumstanțelor cauzei, deoarece s-a stabilit cert că în ziua accidentului rutier - 17 iulie 2015, Luchian Sergiu se deplasa la o ceremonie în or. Vulcănești pentru prestarea serviciilor pirotehnice, însă în rezultatul tamponării a fost deteriorat sistemul de direcția la automobil, fiind nevoit să cheme un evacuator, iar dânsul, pentru exercitarea obligațiilor asumate, a fost nevoit să ia o mașină de ocazie pentru a pleca la locul destinației. Afară de aceasta, intimatul-reclamant a suportat anumite cheltuii legate de reparația mijlocului său de transport.

Instanța de recurs consideră că toate circumstanțele descrise denotă faptul că Luchian Sergiu a avut de suferit moral, creând-i un disconfort fizic, stres, retrări, însă apreciind profunzimea suferințelor psihice ale intimatului-reclamant, prima instanță corect a stabilit că suma de 10.000 de lei solicitată de către acesta cu titlu de prejudiciu moral este destul de exagerată.

Se reține că la determinarea quantumului prejudiciului moral urmează să se respecte criteriul echității, care presupune că despăgubirile pentru prejudiciul moral trebuie să fie juste, raționale și echitabile, adică trebuie stabilite în așa fel încât să asigure efectiv o compensare suficientă a prejudiciului moral cauzat, ca astfel să fie menținut echilibrul între daunele efectiv pricinuite și suma acordată.

Cu atât mai mult, că quantumul despăgubirii urmează a fi stabilit în așa mod încât acesta să aibă efect compensatoriu și nu trebuie să constituie nici sume excesive pentru autorii daunelor și nici venituri nejustificative pentru victimele daunelor.

În contextul expus, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că quantumul despăgubirii morale în sumă de 1.500 de lei corespunde caracterului și gravității suferințelor psihice cauzate intimatului-reclamant, fiind suficientă și proporțională prejudiciului moral suferit și pe măsură să-i aducă o satisfacție echitabilă lui Luchian Sergiu.

Cât privește cererea lui Luchian Sergiu privind încasarea din contul lui Manolache Eugeniu și Cufliuc Liliana în beneficiul său sumei de 550 de lei cu titlu de cheltuieli pentru efectuarea expertizei, instanța de recurs consideră că prima instanța just a conchis de a o respinge ca neîntemeiată, având în vedere faptul că pretenția privind repararea prejudiciului material a fost respinsă.

În conformitate cu art. 94 alin. (1) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cererea părții care a avut câștig de

cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporționala părții admise din pretenții, iar pârâtului – proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului.

Conform art. 96 alin. (1) și (1¹) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsură în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile. Cheltuielile menționate la alin. (1) se compensează părții care a avut câștig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

Se reține că la determinarea quantumului compensației acordate, instanța de judecată, pentru a face o apreciere corectă, va ține cont de: a) complexitatea cauzei; noutatea și dificultatea întrebărilor juridice ridicate de speță; aportul avocatului și soluționarea cauzei; c) timpul și munca depusă de către avocat; d) aptitudinile speciale necesare pentru a acorda asistența (cunoștințele tehnice speciale, cunoașterea profundă a unor reglementări de profil, cunoașterea limbilor străine, a altor procedee de comunicare cu clienți specifici etc.); e) faptul în ce măsură munca avocatului în cauza respectivă îi limitează capacitatea de a lucra în alte dosare; f) rezultatul obținut; g) restricțiile de timp impuse de client și de circumstanțele cauzei; h) natura și durata relației dintre avocat și client; i) experiența, reputația și abilitatea avocatului; j) justificarea și ponderea mijloacelor de apărare utilizate în cauză; k) suma despăgubirilor pretinse/obținute în cauză; l) alți factori, la discreția instanței.

Astfel, la cazul speței se atestă ordinul de plată seria ET nr. 711360 din 23 iulie 2015, care confirmă cheltuielile de asistență juridică suportate de către Luchian Sergiu.

Însă având în vedere că acțiunea a fost admisă în parte, precum și ținând cont de complexitatea cauzei civile, pe lângă acestea reprezentantul reclamantului avocatul Ceban Ilie, care a eliberat bonul de plată, doar a redactat cererea de chemare în judecată, fără a participa activ la examinarea cauzei, fiind înlocuit de un alt avocat, în privința căruia nu au fost prezentate probe că s-ar fi achitat careva plăți pentru asistență juridică, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că prima instanță corect a dispus încasarea din contul lui Manolache Eugeniu în beneficiul lui Luchian Sergiu doar a sumei de 600 de lei cu titlu de cheltuieli de judecată, constituită din 500 de lei cheltuieli de asistență juridică și 100 de lei taxa de stat.

Totodată, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a modifica și hotărârea suplimentară din 26 decembrie 2017 a Judecătoriei Cahul, sediul Central privind încasarea din contul lui Luchian Sergiu în beneficiul Lilianeii Cufluc și Manolache Eugeniu a cheltuielilor de asistență juridică, din următoarele considerente.

Potrivit mandatelor seria MA nr. 0797008 din 14 ianuarie 2016 și seria MA nr. 0797021 din 26 aprilie 2016, avocatul Todorov Maxim în cauza dată a reprezentat interesele ambilor pârâți Manolache Eugeniu și Cufluc Lilian (f.d. 41, 55, vol. I).

Din bonurile de plată seria EZ nr. 656743 din 28 decembrie 2016 și seria EZ nr. 656728 din 06 iulie 2016, rezultă că pentru serviciile de asistență juridică oferite de către avocatul Todorov Maxim, pârâții Cufluc Liliana și Manolache Eugeniu au achitat ultimului suma totală de 5.000 de lei, adică fiecare a câte 2.500 de lei (f.d. 85-86, vol. I).

Prin hotărârea suplimentară din 26 decembrie 2017 a Judecătoriei Cahul, sediul Central, a fost încasată din contul lui Luchian Sergiu în beneficiul Lilianeii Cufluc suma

de 2.500 de lei și în beneficiul lui Manolache Eugeniu suma de 1.750 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

Analizând, prin prisma art. 96 CPC, înscrisurile enunțate, instanța de recurs consideră că sumele încasate de către prima instanță în mărime de 2.500 de lei în beneficiul Lilianeii Cufluc și respectiv în sumă de 1.750 de lei în beneficiul lui Manolache Eugeniu sunt excesive și nerezonabile ca mărime, deoarece poziția în prezenta cauză a ambilor recurenți-pârâți Manolache Eugeniu și Cufluc Liliana nu diferă esențial, fiind aproape identică.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, pornind de la practica Curții Europene a Drepturilor Omului, potrivit căreia cheltuielile pentru asistență juridică trebuie să fie necesare, realmente angajate și rezonabile ca mărime, conchide că suma totală de 1.000 de lei, adică a câte 500 de lei pentru fiecare pârât, este una echitabilă și rezonabilă ca mărime, care și urmează a fi încasată din contul lui Luchian Sergiu în beneficiul lui Manolache Eugeniu și Lilianeii Cufluc cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

Date fiind cele relatate, instanța de recurs consideră că hotărârea suplimentară din 26 decembrie 2017 a Judecătorei Cahul, sediul Central urmează a fi modificată prin micșorarea cuantumului sumelor încasate din contul lui Luchian Sergiu în beneficiul lui Manolache Eugeniu și Lilianeii Cufluc cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, și anume de la 2.500 de lei până la 500 de lei pentru Cufluc Liliana și de la 1.750 de lei până la 500 de lei pentru Manolache Eugeniu.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că hotărârea primei instanțe este legală și întemeiată, fiind necesară doar modificarea hotărârii suplimentare emisă de către aceasta, iar decizia instanței de apel fiind fundamentată pe o interpretare eronată a normelor de drept material, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de către Manolache Eugeniu, de a casa integral decizia din 13 martie 2018 a Curții de Apel Cahul și de a menține hotărârea din 18 decembrie 2017 a Judecătorei Cahul, sediul Central, cu modificarea hotărârii suplimentare din 26 decembrie 2017 a Judecătorei Cahul, sediul Central, micșorând cuantumul sumelor încasate din contul lui Luchian Sergiu în beneficiul lui Manolache Eugeniu și Lilianeii Cufluc cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, și anume de la 2.500 de lei până la 500 de lei pentru Cufluc Liliana și de la 1.750 de lei până la 500 de lei pentru Manolache Eugeniu.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către Manolache Eugeniu.

Se casează integral decizia din 13 martie 2018 a Curții de Apel Cahul și se menține hotărârea din 18 decembrie 2017 a Judecătorei Cahul, sediul Central, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Luchian Sergiu împotriva lui Manolache Eugeniu și Cufluc Liliana, intervenient accesoriu Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicule cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat în rezultatul accidentului rutier.

Se modifică hotărârea suplimentară din 26 decembrie 2017 a Judecătoriei Cahul, sediul Central prin micșorarea cuantumului sumelor încasate din contul lui Luchian Sergiu în beneficiul lui Manolache Eugeniu și Lilianeii Cufluc cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, și anume de la 2.500 (două mii cinci sute) de lei până la 500 (cinci sute) de lei pentru Cufluc Liliana și de la 1.750 (una mie șapte sute cincizeci) de lei până la 500 (cinci sute) de lei pentru Manolache Eugeniu.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Dumitru Visternicean

Galina Stratulat

Dumitru Mardari

Nicolae Craiu